

Analiza szeregów czasowych

Krawiec Piotr

12/06/2021

Spis treści

1 Szereg - Rozwój biznesu	1
1.1 Wczytanie danych	1
1.2 Główne cechy analizowanych danych	2
1.3 Dekompozycja szeregu	4
1.3.1 Modele regresji z trendem liniowym i sezonowością	4
1.3.2 Model addytywny	6
1.4 Eliminacja trendu i sezonowości	8
1.5 Wyznaczenie rzędu MA	9
1.6 Wyznaczenie rzędu AR	11
1.6.1 AR(52) i AR(56)	12
1.6.2 auto.arima	14
1.7 Porównanie analizowanych modeli	14
1.8 Prognozowanie	15
1.8.1 Prognozowanie naiwne metodą średniej	15
1.8.2 Prognozowanie naiwne sezonowe	17
2 - Index cen nieruchomości	17

1 Szereg - Rozwój biznesu

Na szereg ten składają się dane pochodzące ze strony FRED. Dane zbierane są przez U.S Census Bureau, obejmują lata 2006-2021. Zbierane są w tygodniowych odstępach i dotyczą ilości wniosków o wydanie identyfikatora EAN (Employer Identification Number). Każdy pracodawca, korporacja, organizacja non-profit itp. muszą posiadać takie numery, aby móc rozliczać się z podatku. Jest to zatem dobry wskaźnik tego ile nowych biznesów powstaje.

Do korzyści jakie przyniesie prognoza należy przewidywanie rozwoju gospodarki, gdyż nowo powstające biznesy mogą świadczyć o tym że w kraju panują korzystne warunki do rozwoju biznesu. Analiza szeregu pozwoli też przewidzieć jak ludzie postrzegają obecny stan gospodarki - czy są w stanie zaryzykować inwestując we własny biznes.

1.1 Wczytanie danych

W tym etapie wczytałem dane oraz uzupełniłem brakujące wartości średnimi.

```
## Warning: NAs introduced by coercion
```

```
##          DATE BUSAPPWNSAUS
## 1 2006-01-07          39580
## 2 2006-01-14          36920
## 3 2006-01-21          63300
```

```
## 4 2006-01-28      51910
## 5 2006-02-04      61430
## 6 2006-02-11      62890
```

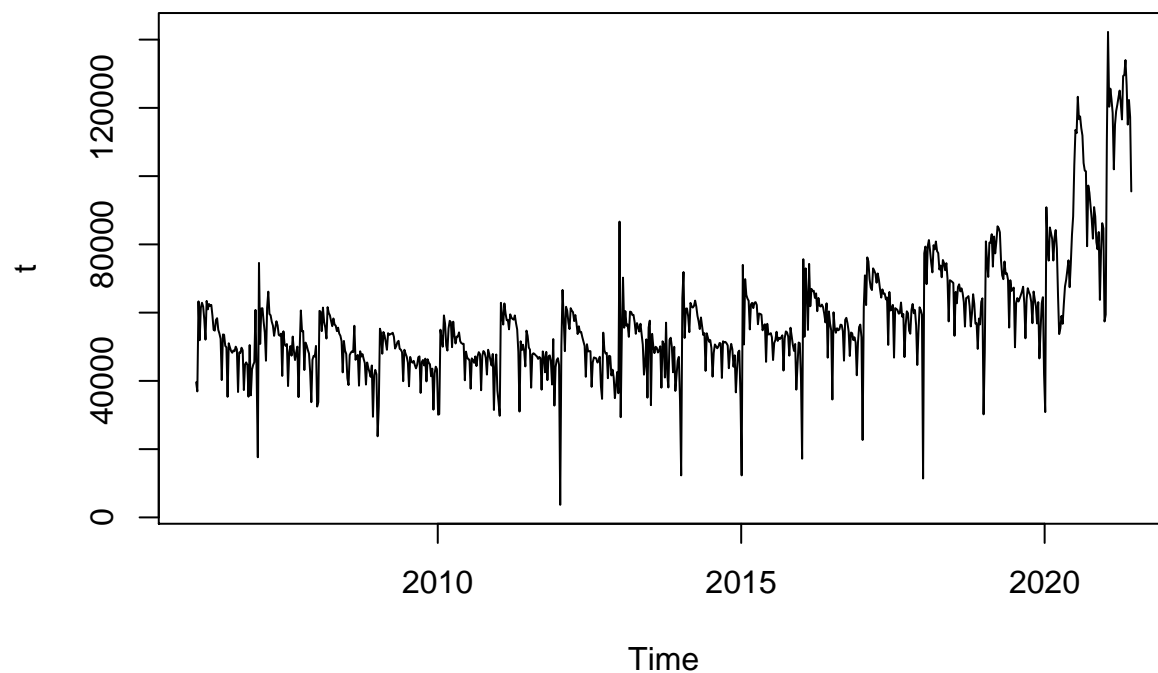
1.2 Główne cechy analizowanych danych

Tak prezentuje się wykres ilości wniosków w czasie:

```
library("forecast")
```

```
## Registered S3 method overwritten by 'quantmod':
##   method      from
## as.zoo.data.frame zoo
```

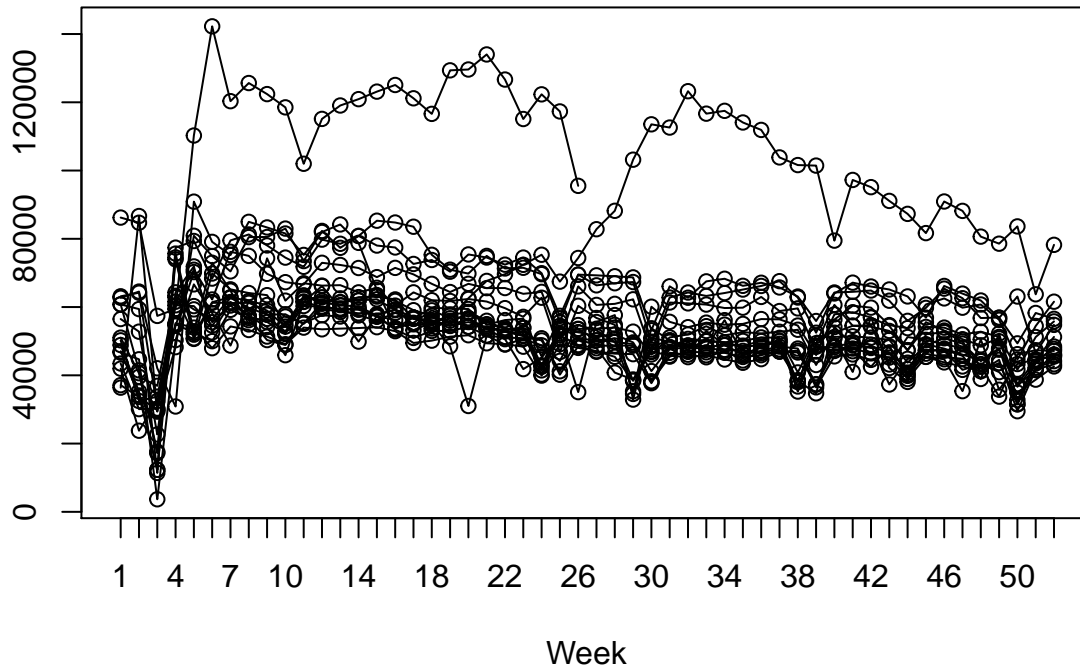
```
t <- ts(d$BUSAPPWNSAUS, freq = 365.25/7, start = 2006 + 7/365.25)
plot(t)
```


Z wykresu wywnioskować możemy że szereg ten posiada dużą sezonowość, pojawia się tu charakterystyczny wzorec (odstające szpilki). Widać także niewielki dodatni trend, który gwałtownie rośnie na początku roku 2020.

```
seasonplot(t)
```

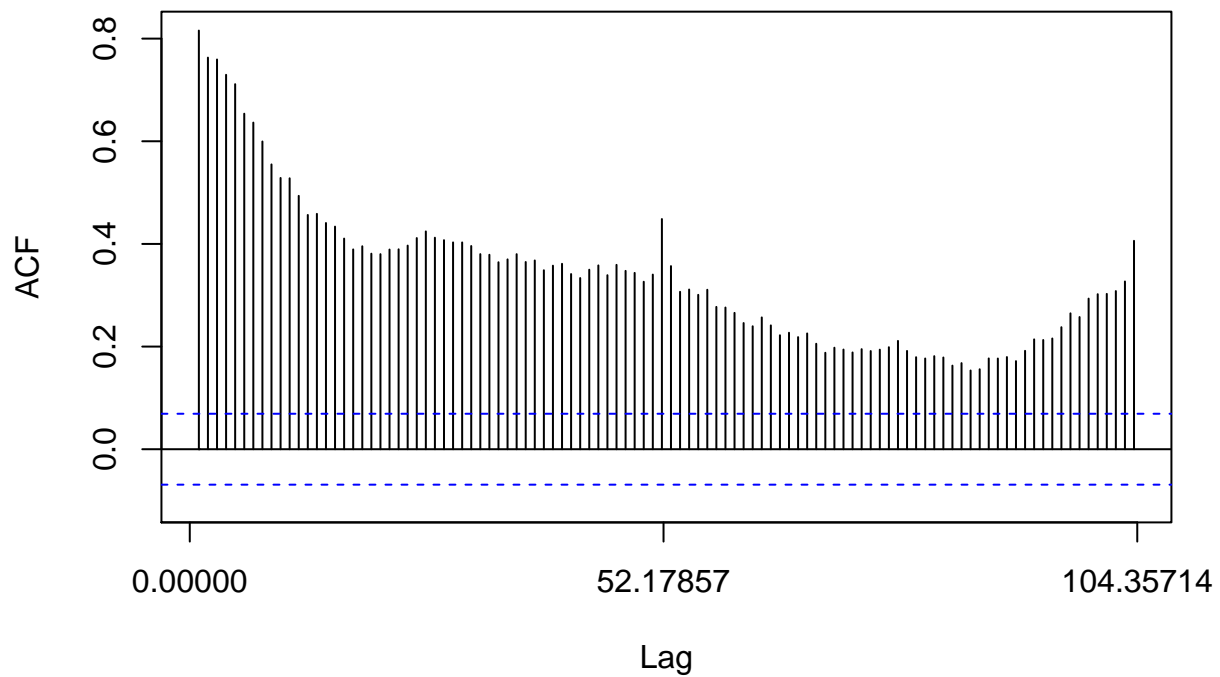
Seasonal plot: t

Porównując kolejne roczne sezony między sobą, sezonowość widać jeszcze dokładniej. Pojawia się też rok 2020, który znacznie odstaje wartościami, lecz kształtem nadal przypomina poprzednie sezony.

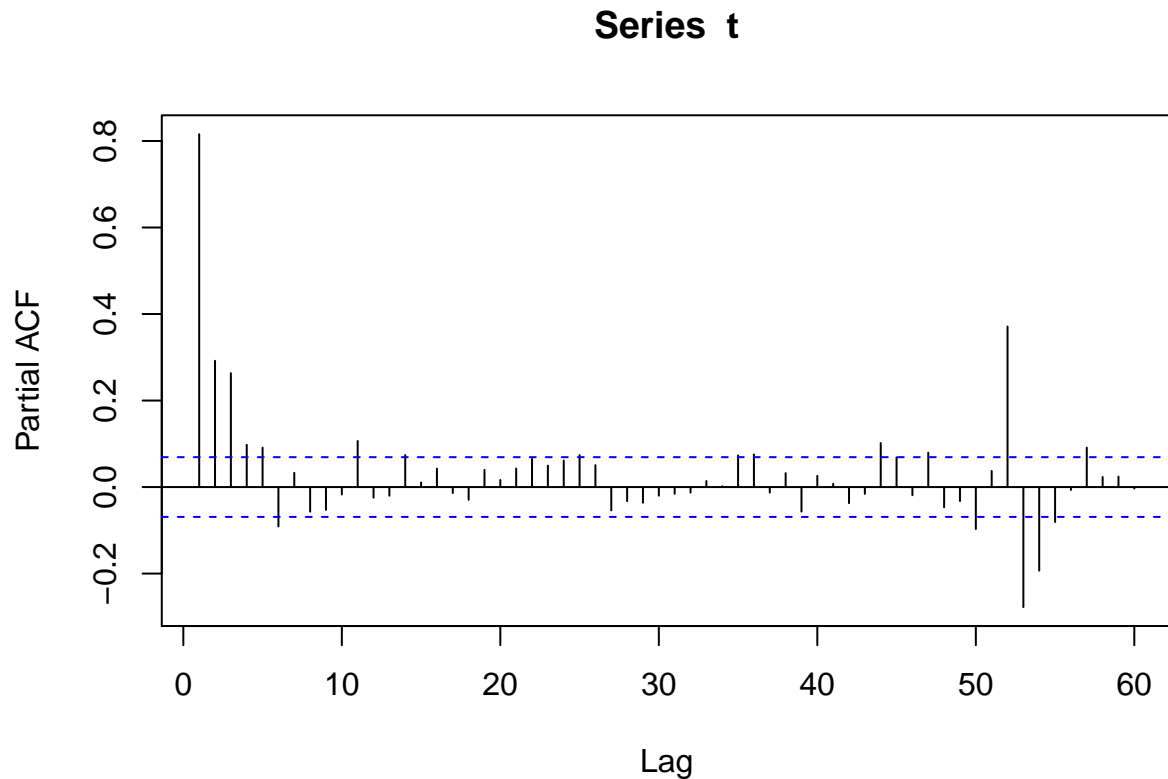
Acf(t)

Series t

Powolny spadek dodatnich wartości funkcji Acf wskazuje dodatni trend w szeregu.

```
Pacf(t, lag.max = 60)
```


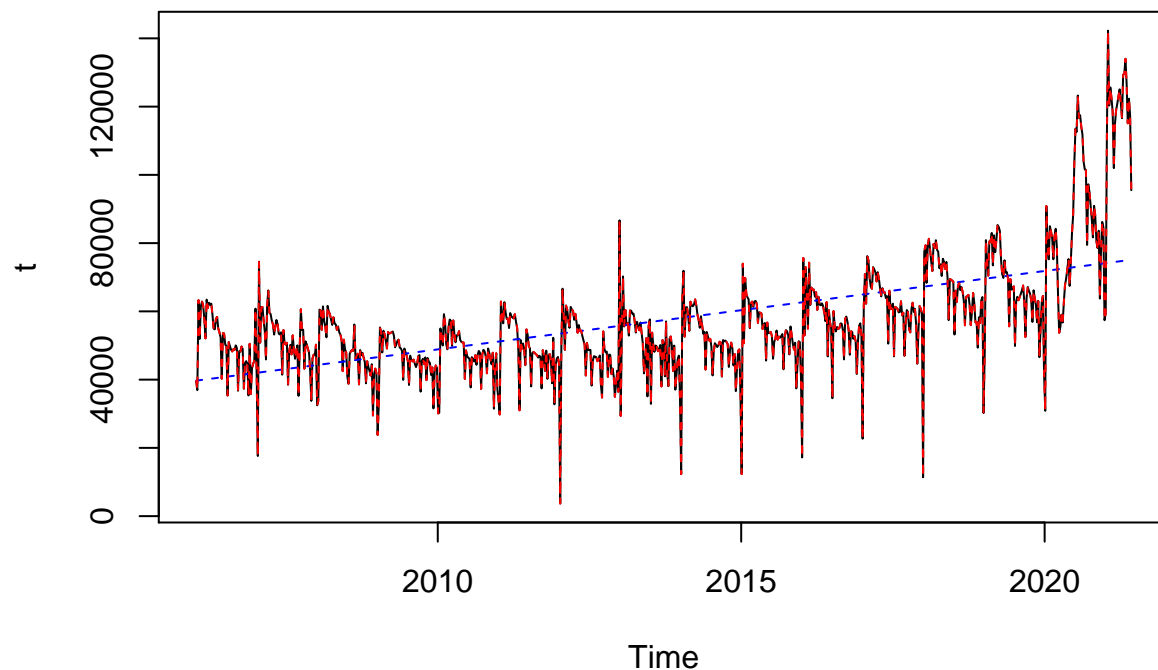
Na wykresie pojawia się wartość znacząca przy Lag=52, ponieważ dane są tygodniowe oznacza to korelację z danymi z poprzednich lat.

1.3 Dekompozycja szeregu

1.3.1 Modele regresji z trendem liniowym i sezonowością

Poniższy wykres przedstawia dopasowanie dwóch modeli liniowych trendu, z czego jeden z nich uwzględnia sezonowość.

```
ti <- t
tT <- tslm(t ~ trend) # Model regresji z trendem liniowym
tTS <- tslm(t ~ trend + season) # Model regresji z trendem liniowym i sezonowością
plot(t)
lines(fitted(tT), col = "blue", lty = 2)
lines(fitted(tTS), col = "red", lty = 2)
```


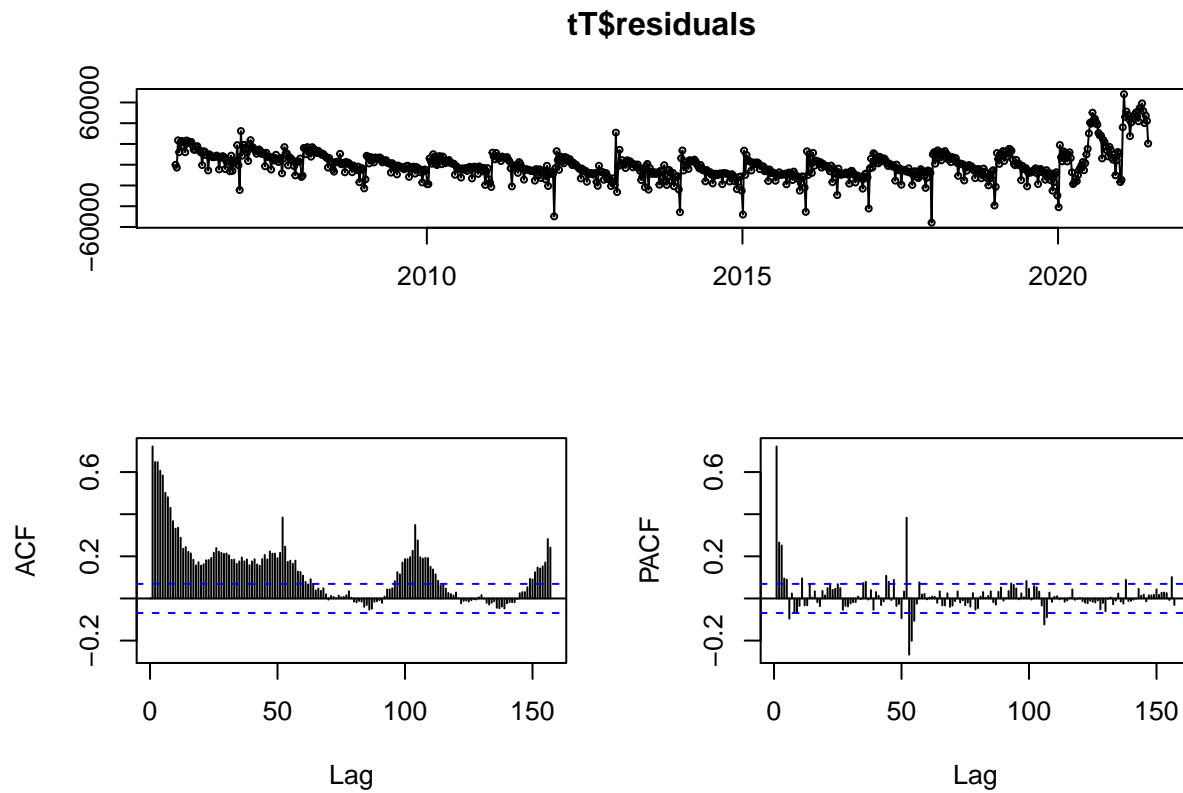
Model czerwony, uwzględniający sezonowość, został bardzo dobrze dopasowany do szeregu. Wręcz za dobrze (gdyż mogło dojść do przeuczenia), gdyż wektor reszt jest wektorem samych zer.

```
head(tTS$residuals)
```

```
## Time Series:
## Start = 2006.01916495551
## End = 2006.11498973306
## Frequency = 52.1785714285714
## [1] 0 0 0 0 0 0
```

Poniżej model uwzględniający wyłącznie trend liniowy. Sezonowość nadal występuje. Widać też niewielki trend po roku 2020.

```
tsdisplay(tT$residuals)
```

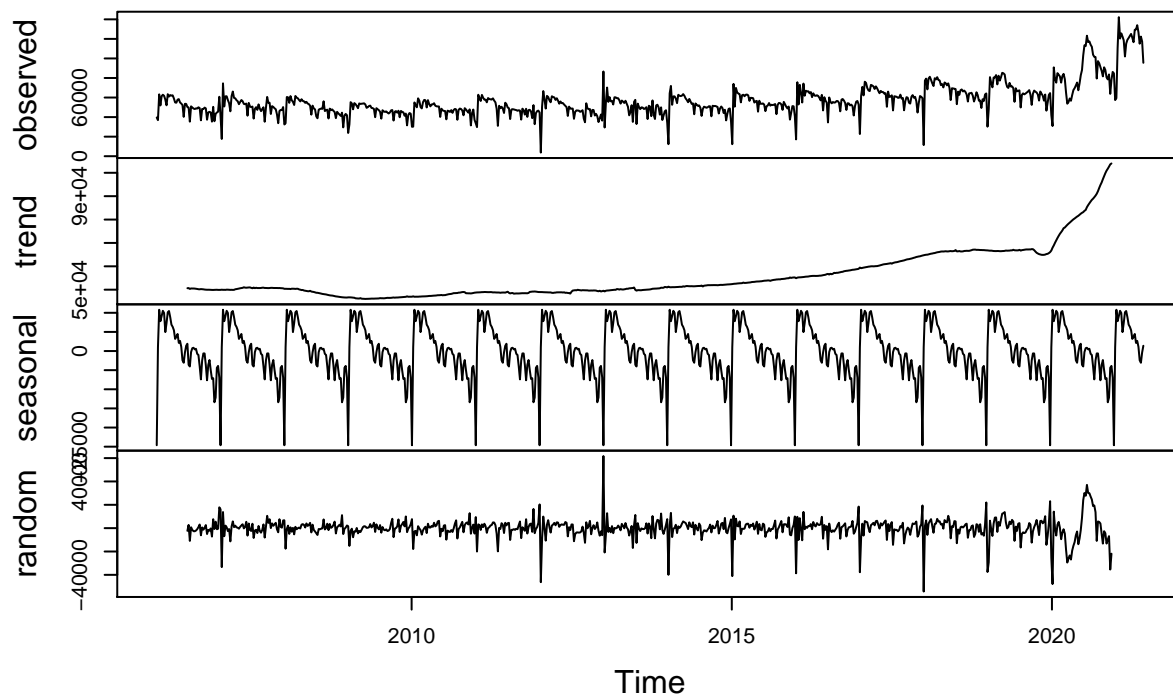

1.3.2 Model addytywny

Ze względu na to , że wariancja sezonowa nie zmienia się w czasie (z wyjątkiem lat 2020 i w wzwyż), zastosowałem dekompozycję addytywną.

```
t.decompose.add <- decompose(t)
plot(t.decompose.add)
```

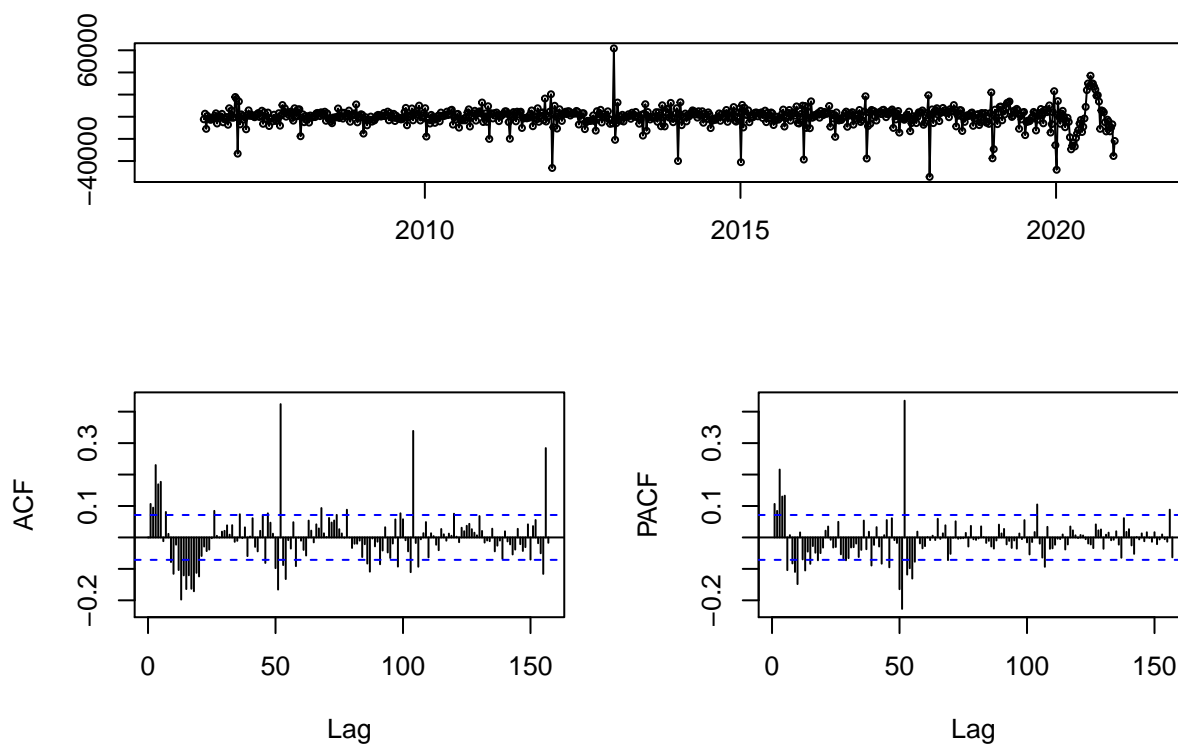
Decomposition of additive time series

Szereg został rozłożony na swoje składowe, wyraźnie widać sezonowość. Trend najbardziej widoczny jest po roku 2015.

```
tsdisplay(t.decompose.add$random)
```

t.decompose.add\$random

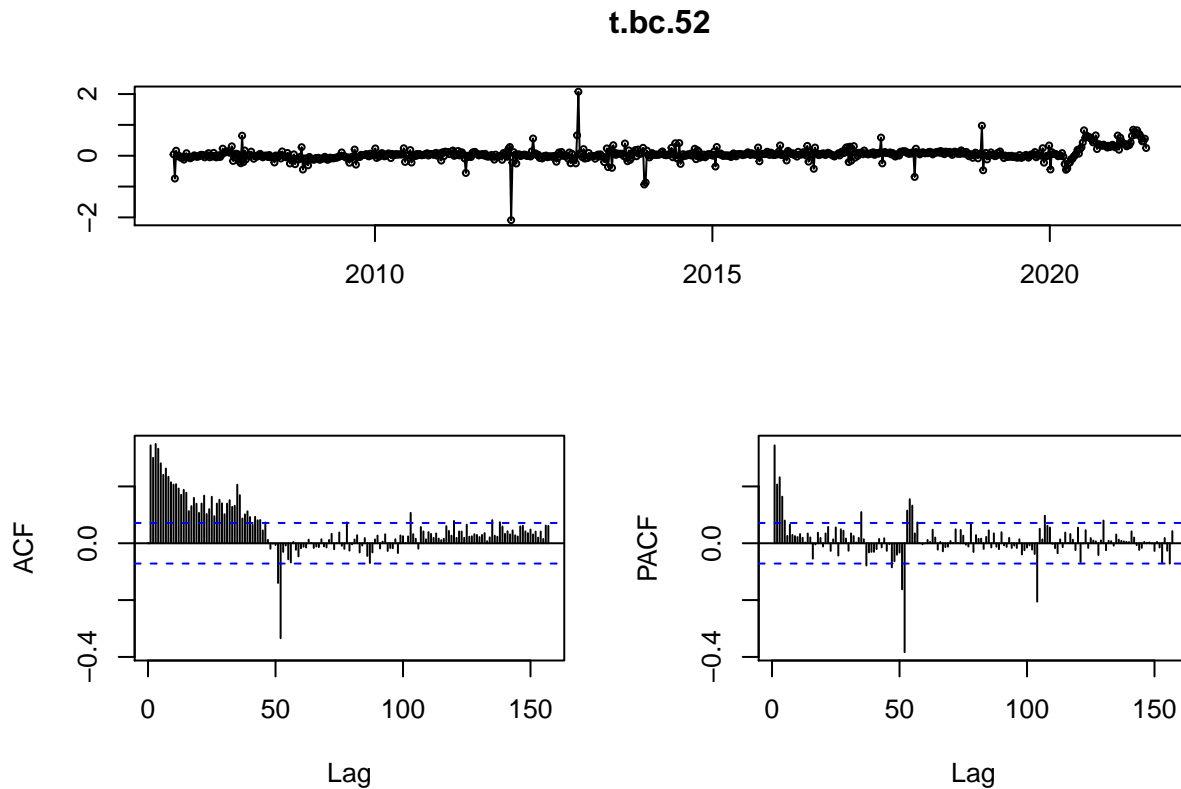

Z wykresów funkcji ACF i PACF odczytać możemy, że cała sezonowość nie została usunięta z szeregu (PACF posiada wartość odstającą ~52).

1.4 Eliminacja trendu i sezonowości

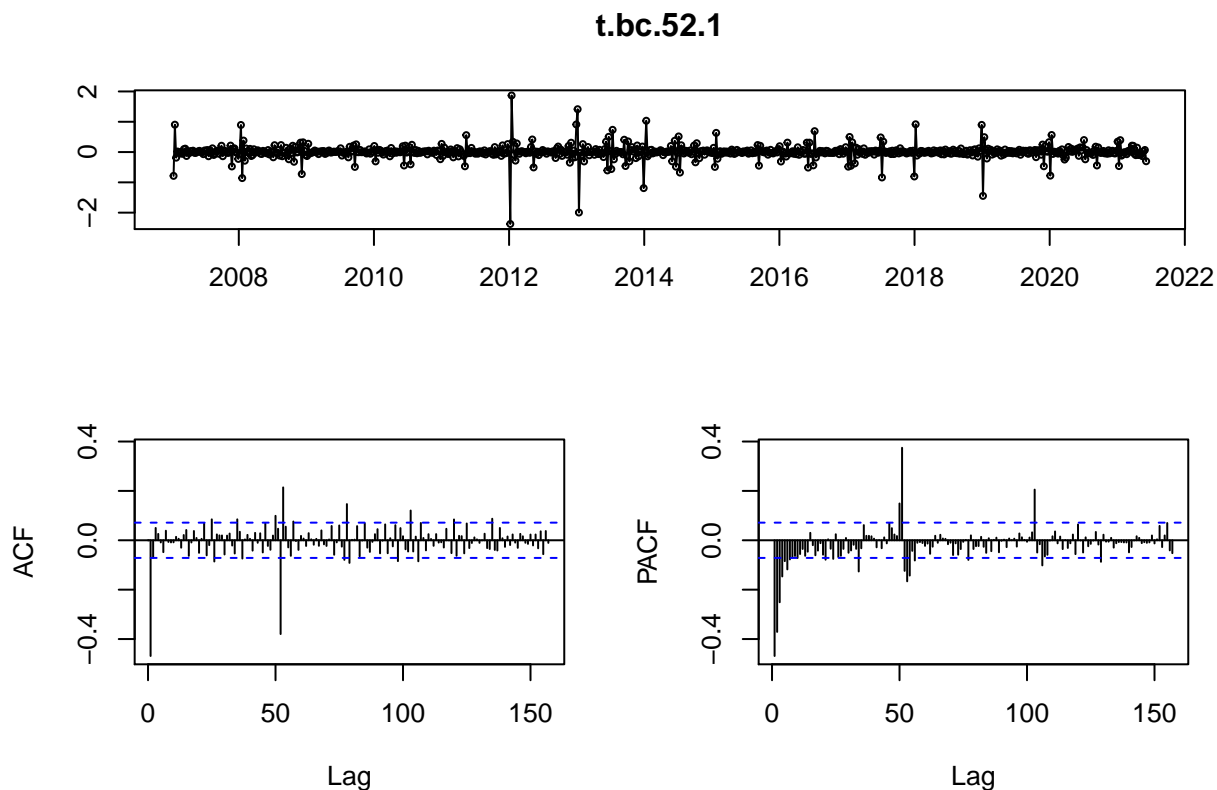
Z poprzednich wykresów wiem, że szereg charakteryzuje się wyraźnym trendem i sezonowością, którą należy wyeliminować. Dodatkowo, aby pozbyć się gwałtownej zmiany wariancji z początku roku 2020, zastosuję transformację logarytmiczną Boxa-Coxa.

```
t.bc <- BoxCox(t, lambda = 0)
t.bc.52 <- diff(t.bc, lag = 52)
tsdisplay(t.bc.52)
```


Po usunięciu sezonowości i zastosowaniu transformacji Boxa-Coxa, nadal pozostał silny trend - wykres funkcji ACF jest dodatni i stopniowo maleje.

```
t.bc.52.1 <- diff(t.bc.52, lag = 1)
tsdisplay(t.bc.52.1)
```

Szereg ten nie jest realizacją szumu białego. Widać to po znaczących wartościach odstających dla lag=52. Stacjonarność szeregu sprawdzę korzystając z biblioteki urca, dla ufności $\alpha = 0.05$. Zawiera ona test na stacjonarność szeregu: H_0 - szereg jest stacjonarny, wobec hipotezy alternatywnej: szereg nie jest stacjonarny.

```
library(urca)
t.bc.52.1 %>% ur.kpss() %>% summary()
```

```
##
## #####
## # KPSS Unit Root Test #
## #####
##
## Test is of type: mu with 6 lags.
##
## Value of test-statistic is: 0.0072
##
## Critical value for a significance level of:
##          10pct  5pct 2.5pct  1pct
## critical values 0.347 0.463 0.574 0.739
```

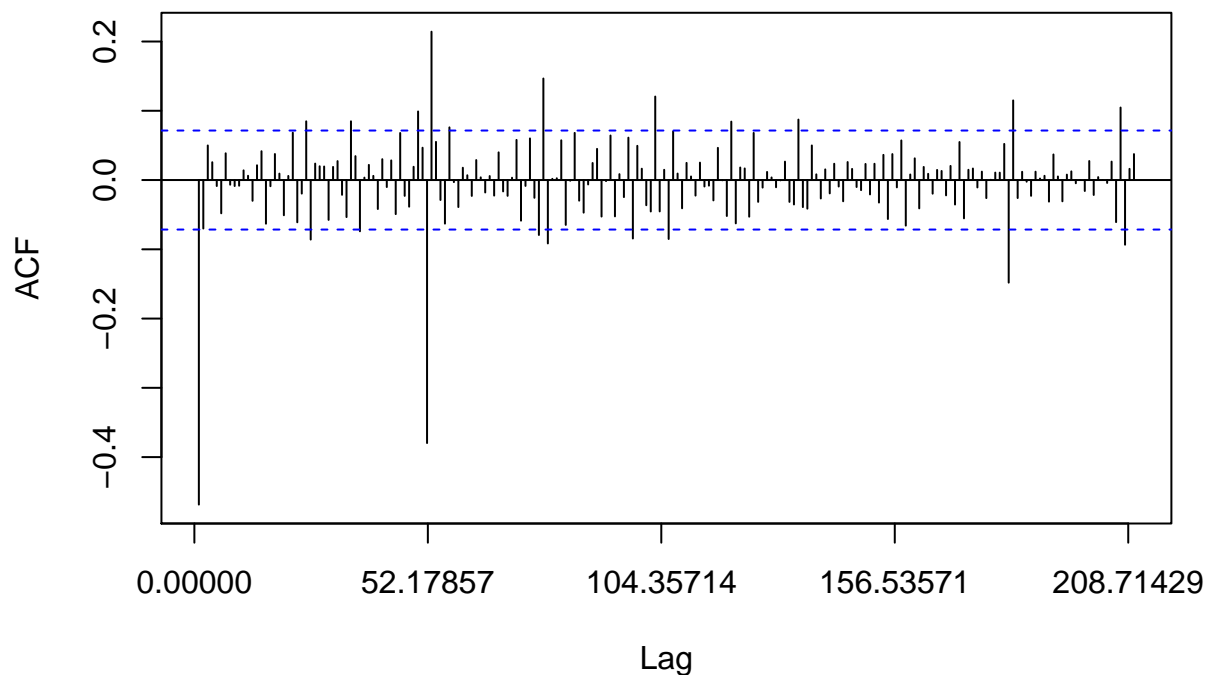
Wartość statystyki jest bardzo mała, wynosi 0.0072, co jest poniżej wartości krytycznej dla zadanego poziomu ufności. Zatem brak podstaw do odrzucenia hipotezy o stacjonarności szeregu.

1.5 Wyznaczenie rzędu MA

Do wyznaczenia parametrów skorzystam z funkcji Acf. Rząd modelu dobiorę na podstawie wartości odstających.

```
Acf(t.bc.52.1, lag.max = 210)
```

Series t.bc.52.1

Do wyboru mam rzędy MA równe:

```
t.bc.52.1.acf <- Acf(t.bc.52.1, plot = FALSE, lag.max = 210)
t.bc.52.1.acf$lag[which(abs(t.bc.52.1.acf$acf)>1.96/sqrt(t.bc.52.1.acf$n.used))] # Wszystkie lag poza p
```

```
## [1] 0 1 25 26 35 37 50 52 53 57 77 78 79 98 103 106 120 135 182
## [20] 183 207 208
```

Obliczam współczynniki MA(52) i MA(26):

```
st <- t.bc.52.1 # szereg stacjonarny
st.ma52 <- Arima(st, order = c(0,0,52))
st.ma26 <- Arima(st, order = c(0,0,26))
```

```
st.ma26
```

```
## Series: st
## ARIMA(0,0,26) with non-zero mean
##
## Coefficients:
##      ma1      ma2      ma3      ma4      ma5      ma6      ma7      ma8
##    -0.8599 -0.0496  0.0758  0.0052 -0.0504 -0.0530  0.0479 -0.0241
## s.e.   0.0367  0.0495  0.0503  0.0499  0.0500  0.0498  0.0499  0.0503
##      ma9      ma10     ma11     ma12     ma13     ma14     ma15     ma16
##    -0.0158 -0.0104  0.0416  0.0012 -0.0417  0.0401  0.0056 -0.0946
## s.e.   0.0502  0.0500  0.0502  0.0500  0.0511  0.0555  0.0487  0.0517
##      ma17     ma18     ma19     ma20     ma21     ma22     ma23     ma24     ma25
##     0.0245  0.0530 -0.0132 -0.0528  0.0531  0.0544 -0.0855  0.0212  0.1067
## s.e.   0.0506  0.0523  0.0508  0.0483  0.0509  0.0481  0.0520  0.0490  0.0574
##      ma26     mean
##    -0.0465  9e-04
## s.e.   0.0377  9e-04
```

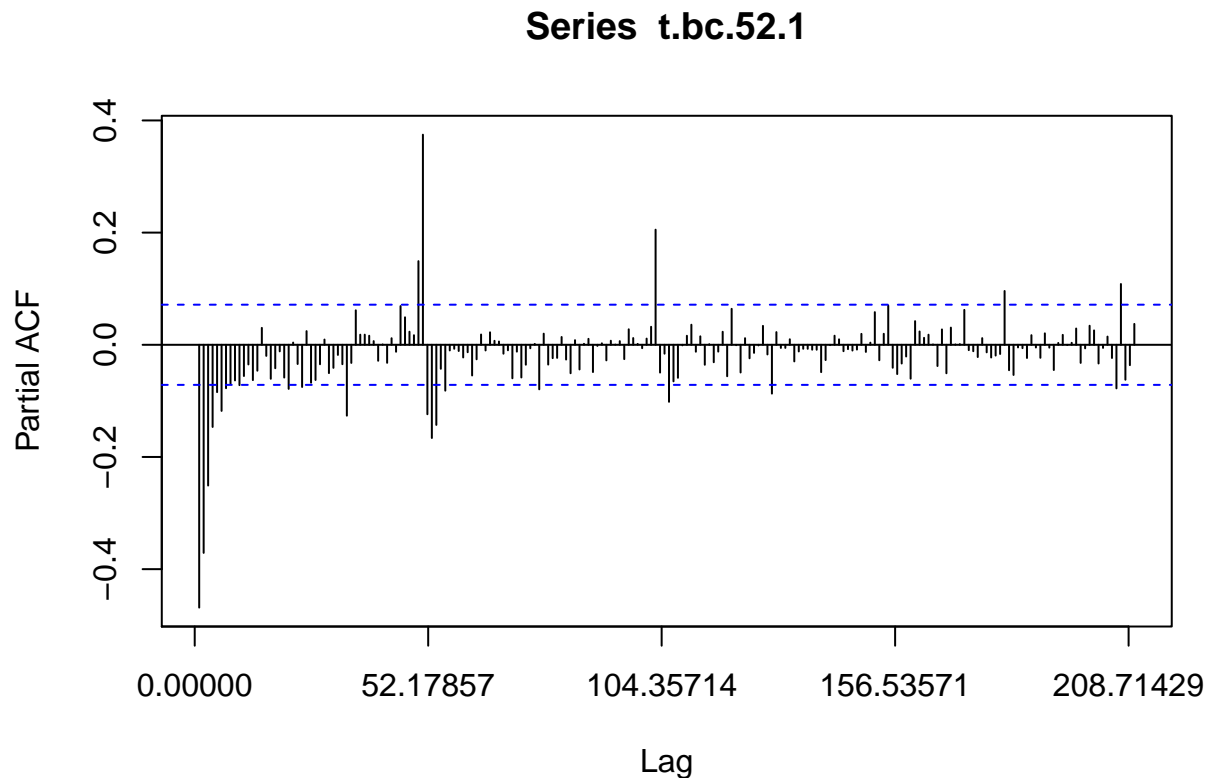
```
##
## sigma^2 estimated as 0.03392: log likelihood=217.83
## AIC=-379.66 AICc=-377.41 BIC=-250.22
st.ma52

## Series: st
## ARIMA(0,0,52) with non-zero mean
##
## Coefficients:
##      ma1      ma2      ma3      ma4      ma5      ma6      ma7      ma8
##      -1.0682  0.1704  0.2471 -0.0864 -0.1146  0.0529  0.0265 -0.0606
## s.e.   0.0477  0.0638  0.0713  0.0681  0.0662  0.0642  0.0666  0.0643
##      ma9      ma10     ma11     ma12     ma13     ma14     ma15     ma16
##      -0.0424  0.0741 -0.0198  0.0000 -0.0387  0.0861 -0.0409 -0.0961
## s.e.   0.0654  0.0652  0.0639  0.0673  0.0586  0.0626  0.0645  0.0658
##      ma17     ma18     ma19     ma20     ma21     ma22     ma23     ma24
##      0.0900 -0.0054 -0.0694 -0.0106  0.1193 -0.0469 -0.1262  0.1011
## s.e.   0.0665  0.0623  0.0653  0.0632  0.0654  0.0635  0.0627  0.0632
##      ma25     ma26     ma27     ma28     ma29     ma30     ma31     ma32
##      0.1086 -0.2756  0.2672 -0.0979 -0.0778  0.0851  0.0785 -0.1424
## s.e.   0.0613  0.0717  0.0694  0.0642  0.0644  0.0646  0.0684  0.0656
##      ma33     ma34     ma35     ma36     ma37     ma38     ma39     ma40     ma41
##      0.0158  0.0892  0.0510 -0.1232  0.0684  0.0817 -0.0947 -0.0019  0.0150
## s.e.   0.0664  0.0662  0.0665  0.0723  0.0706  0.0709  0.0626  0.0591  0.0748
##      ma42     ma43     ma44     ma45     ma46     ma47     ma48     ma49     ma50
##      0.0705 -0.1183  0.0869  0.0039  0.0218 -0.1265  0.1748  0.0742 -0.2604
## s.e.   0.0660  0.0712  0.0708  0.0693  0.0705  0.0670  0.0705  0.0760  0.0838
##      ma51     ma52     mean
##      -0.2389  0.1238  3e-04
## s.e.   0.0675  0.0496  2e-04
##
## sigma^2 estimated as 0.0275: log likelihood=291.81
## AIC=-475.62 AICc=-467.09 BIC=-225.99
```

1.6 Wyznaczenie rzędu AR

Do wyznaczenia parametrów skorzystam z funkcji Pacf. Rząd modelu dobiorę na podstawie wartości odstających.

```
Pacf(t.bc.52.1, lag.max = 210)
```


Do wyboru mam rzędy AR równe:

```
t.bc.52.1.pacf <- Pacf(t.bc.52.1, plot = FALSE, lag.max = 210)
t.bc.52.1.pacf$lag[which(abs(t.bc.52.1.pacf$acf)>1.96/sqrt(t.bc.52.1.pacf$n.used))] # Wszystkie lag spo
```

```
## [1] 1 2 3 4 5 6 7 10 21 24 34 50 51 52 53 54 56 77 103
## [20] 106 129 181 206 207
```

1.6.1 AR(52) i AR(56)

Obliczam współczynniki AR(52), AR(56):

```
st.ar56.yw <- ar(st, order.max = 56, aic = FALSE, method = "yule-walker")
st.ar56.burg <- ar(st, order.max = 56, aic = FALSE, method = "burg")
st.ar52.yw <- ar(st, order.max = 52, aic = FALSE)
st.ar1.yw <- ar(st, order.max = 1, aic = FALSE)
```

Lista obliczonych współczynników:

```
st.ar56 <- Arima(st, order = c(56,0,0))
st.ar52 <- Arima(st, order = c(52,0,0), method = "CSS")
```

```
summary(st.ar56)
```

```
## Series: st
## ARIMA(56,0,0) with non-zero mean
##
## Coefficients:
##      ar1      ar2      ar3      ar4      ar5      ar6      ar7      ar8
##    -0.9487 -0.8261 -0.6259 -0.4941 -0.3921 -0.3649 -0.3333 -0.2995
## s.e.  0.0365  0.0504  0.0581  0.0612  0.0625  0.0644  0.0652  0.0657
##      ar9      ar10      ar11      ar12      ar13      ar14      ar15      ar16
```

```

##      -0.2853 -0.2868 -0.2854 -0.2554 -0.2689 -0.2555 -0.2307 -0.2286
## s.e.   0.0660  0.0664  0.0668  0.0674  0.0679  0.0685  0.0691  0.0696
##      ar17   ar18   ar19   ar20   ar21   ar22   ar23   ar24
##      -0.1952 -0.1663 -0.1577 -0.1866 -0.1817 -0.1472 -0.1583 -0.1486
## s.e.   0.0701  0.0702  0.0703  0.0703  0.0703  0.0704  0.0705  0.0707
##      ar25   ar26   ar27   ar28   ar29   ar30   ar31   ar32
##      -0.0854 -0.1497 -0.0954 -0.0649 -0.0463 -0.0606 -0.0426 -0.0417
## s.e.   0.0709  0.0714  0.0722  0.0723  0.0722  0.0721  0.0718  0.0717
##      ar33   ar34   ar35   ar36   ar37   ar38   ar39   ar40   ar41
##      -0.0264  0.0053  0.1125  0.1557  0.1264  0.1209  0.1003  0.0985  0.0918
## s.e.   0.0715  0.0712  0.0709  0.0708  0.0707  0.0706  0.0705  0.0703  0.0700
##      ar42   ar43   ar44   ar45   ar46   ar47   ar48   ar49   ar50
##      0.1173  0.1256  0.1805  0.1874  0.2154  0.1898  0.1862  0.1981  0.1814
## s.e.   0.0696  0.0692  0.0688  0.0687  0.0685  0.0685  0.0684  0.0686  0.0685
##      ar51   ar52   ar53   ar54   ar55   ar56   mean
##      0.0266 -0.4229 -0.3844 -0.2655 -0.1342 -0.0910 7e-04
## s.e.   0.0678  0.0660  0.0649  0.0613  0.0523  0.0375 7e-04
##
## sigma^2 estimated as 0.02585: log likelihood=328.37
## AIC=-540.75 AICc=-530.87 BIC=-272.63
##
## Training set error measures:
##              ME      RMSE      MAE      MPE      MAPE      MASE
## Training set 0.0001153186 0.1545722 0.086313 402.8552 762.8487 0.4199214
##              ACF1
## Training set -0.0006334146
summary(st.ar52)

## Series: st
## ARIMA(52,0,0) with non-zero mean
##
## Coefficients:
##      ar1      ar2      ar3      ar4      ar5      ar6      ar7      ar8
##      -0.9008 -0.8147 -0.6828 -0.5902 -0.5370 -0.5194 -0.4808 -0.4373
## s.e.   0.0364  0.0474  0.0534  0.0568  0.0591  0.0607  0.0618  0.0630
##      ar9      ar10     ar11     ar12     ar13     ar14     ar15     ar16
##      -0.4041 -0.3911 -0.3687 -0.3261 -0.3277 -0.3105 -0.2875 -0.2963
## s.e.   0.0640  0.0651  0.0664  0.0677  0.0686  0.0694  0.0700  0.0703
##      ar17     ar18     ar19     ar20     ar21     ar22     ar23     ar24
##      -0.2752 -0.2521 -0.2263 -0.2368 -0.2145 -0.1683 -0.1744 -0.1576
## s.e.   0.0705  0.0708  0.0713  0.0717  0.0722  0.0726  0.0729  0.0732
##      ar25     ar26     ar27     ar28     ar29     ar30     ar31     ar32
##      -0.0843 -0.1392 -0.0691 -0.0352 -0.0087 -0.0041 0.0134 0.0270
## s.e.   0.0734  0.0735  0.0736  0.0736  0.0735  0.0733  0.0732  0.0728
##      ar33     ar34     ar35     ar36     ar37     ar38     ar39     ar40     ar41
##      0.0502  0.0849  0.2011  0.2521  0.2314  0.2297  0.2147  0.2248  0.2254
## s.e.   0.0724  0.0721  0.0717  0.0714  0.0713  0.0710  0.0707  0.0701  0.0696
##      ar42     ar43     ar44     ar45     ar46     ar47     ar48     ar49     ar50
##      0.2659  0.2803  0.3539  0.3631  0.4054  0.3998  0.4161  0.4537  0.4659
## s.e.   0.0687  0.0679  0.0669  0.0661  0.0649  0.0636  0.0618  0.0595  0.0557
##      ar51     ar52     mean
##      0.3314 -0.0879 0.0007
## s.e.   0.0488  0.0368 0.0011
##

```

```
## sigma^2 estimated as 0.0259: part log likelihood=307.25
##
## Training set error measures:
##           ME      RMSE      MAE      MPE      MAPE      MASE
## Training set -4.598934e-06 0.1551525 0.08462721 587.8179 918.4954 0.4117199
##           ACF1
## Training set -0.005745215
```

Współczynniki dla AR(56) i AR(52) są podobne.

1.6.2 auto.arima

```
au <- auto.arima(st)
```

```
summary(au)
```

```
## Series: st
## ARIMA(1,0,0)(1,0,0)[52] with zero mean
##
## Coefficients:
##      ar1      sar1
##    -0.5210 -0.4427
## s.e.   0.0314   0.0322
##
## sigma^2 estimated as 0.03631: log likelihood=174.79
## AIC=-343.58 AICc=-343.54 BIC=-329.71
##
## Training set error measures:
##           ME      RMSE      MAE      MPE      MAPE      MASE
## Training set 0.001074207 0.1903062 0.09991121 263.6516 471.3774 0.4860781
##           ACF1
## Training set -0.2010561
```

1.7 Porównanie analizowanych modeli

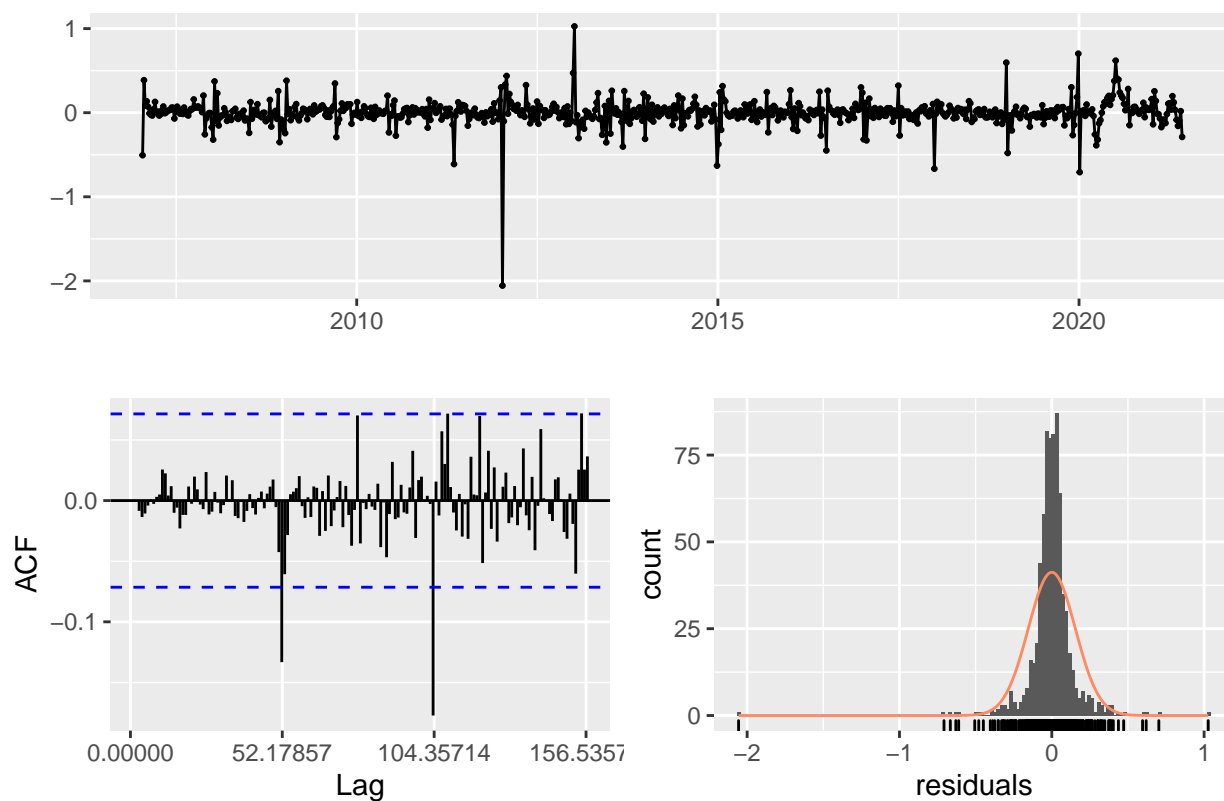
Wszystkie modele korzystały z transformacji Boxa-Coxa więc mogą je porównywać między sobą.

```
# ARIMA(0,0,26)          AIC=-379.66  AICc=-377.41  BIC=-250.22
# ARIMA(0,0,52)          AIC=-475.62  AICc=-467.09  BIC=-225.99
# ARIMA(56,0,0)          AIC=-540.75 + AICc=-530.87 + BIC=-272.63
# ARIMA(1,0,0)           AIC=-181.41  AICc=-181.38  BIC=-167.54
# ARIMA(1,0,0)(1,0,0)[52] AIC=-343.58  AICc=-343.54  BIC=-329.71 +
```

Ze wszystkich modeli, najlepszym wydaje się ARIMA(56,0,0). Pomimo dużej ilości, parametrów jako jedyny przechodzi test Ljung-Boxa (dla $\alpha = 0.05$). Analiza reszt znajduje się na wykresach poniżej.

```
checkresiduals(st.ar56)
```

Residuals from ARIMA(56,0,0) with non-zero mean

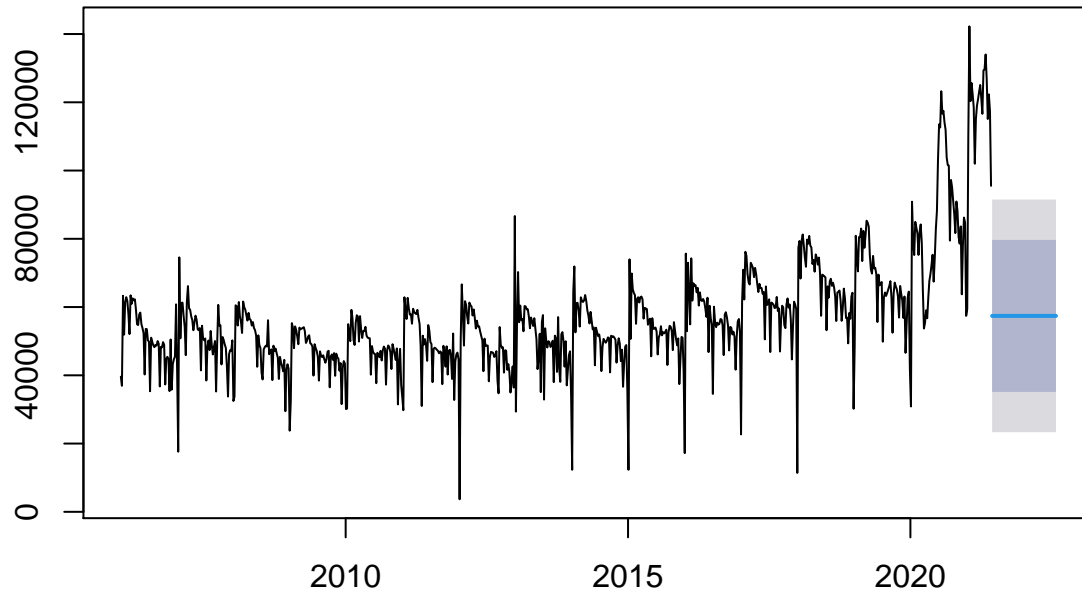
```
##
##  Ljung-Box test
##
## data:  Residuals from ARIMA(56,0,0) with non-zero mean
## Q* = 70.555, df = 47.357, p-value = 0.01601
##
## Model df: 57.    Total lags used: 104.357142857143
```

1.8 Prognozowanie

1.8.1 Prognozowanie naiwne metodą średniej

```
t.meanf <- meanf(t, h = 60)
plot(t.meanf)
```

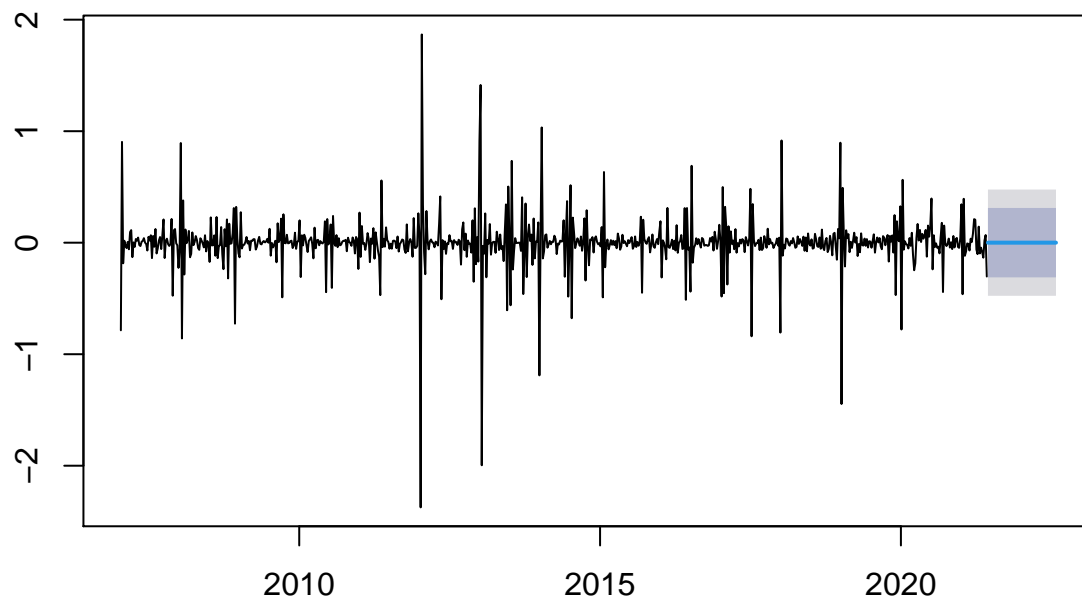
Forecasts from Mean

Prognostowanie naiwne metodą średniej nie daje dobrych rezultatów, może być to spowodowane tym iż szereg ten zawiera trend i sezonowość. Prognoza dla szeregu bez trendu i sezonowości:

```
st.meanf <- meanf(st, h = 60)
plot(st.meanf)
```

Forecasts from Mean

Prognoza ta jest dużo lepsza. Dodając trend i sezonowość moglibyśmy uzyskać nią lepsze przewidywania, niż za pierwszym razem.

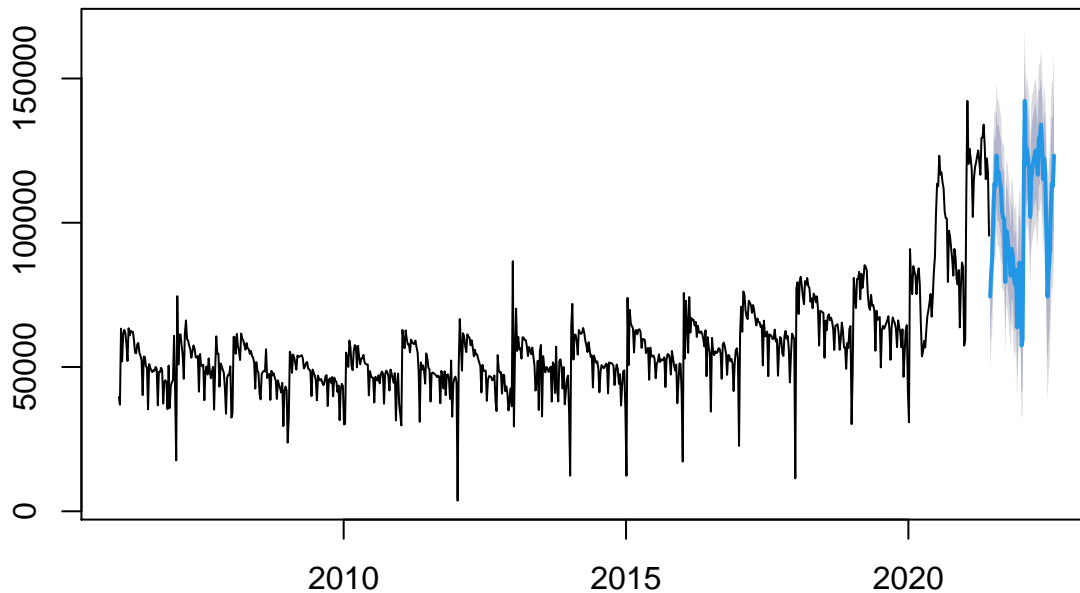
1.8.2 Prognozowanie naiwne sezonowe

```
t.snaive <- snaive(t, h = 60)
```

```
## Warning in lag.default(y, -lag): 'k' is not an integer
```

```
plot(t.snaive)
```

Forecasts from Seasonal naive method

Prognoza naiwna sezonowa daje na pierwszy rzut oka najlepsze rezultaty. Uwzględnia ona silną sezonowość szeregu oraz to że w poprzednich latach składowa trendu była dużo większa, jednak nie uwzględnia ona przyszłego wzrostu trendu.

2 - Index cen nieruchomości